

Delftse Archeologische Notitie 101

Archeologisch veldonderzoek Hoogheemraadschap van Delfland

Proefsleuvenonderzoek aan de Phoenixstraat 32 te delft

Jorrit van Horssen



Archeologie

Delft



Delftse Archeologische Notitie 101

Archeologisch veldonderzoek Hoogheemraadschap van
Delfland

Proefsleuvenonderzoek aan de Phoenixstraat 32 te Delft

Jorrit van Horssen

Opdrachtgever:	Mecanoo architecten
Contactpersoon:	dhr. Y. Sigmund
Bevoegd gezag:	Gemeente Delft
Contactpersoon:	mevr. M. Kerkhof (MA)
Beheer documentatie:	Gemeente Delft
Type onderzoek:	Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P)
Periode van uitvoer:	Maart 2016
Aanleiding:	Nieuwbouw
Locatie:	Phoenixstraat 32
Coördinaten:	84115 / 447514
Oppervlakte plangebied:	155 m ²
Onderzoeksmeldingsnr:	3990711100
Projectcode:	DC228
Projectleider:	dhr. J. van Horssen.
Status:	Definitieve versie, 19 april 2016
Autorisatie:	



drs. J.P. Bakx

ISSN: 1879-9590
© 2016 Archeologie Delft

Archeologie
Delft

Postbus 78
2600 ME Delft
015-2602358
archeologie@delft.nl
www.archeologie-delft.nl

Samenvatting

In opdracht van Mecanoo architecten heeft Archeologie Delft een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op een deel van de binnenplaats van het complex van het Hoogheemraadschap van Delfland aan de Phoenixstraat 32 in Delft.

Bij het onderzoek is gebleken dat zich hier vanaf 0,60 m NAP een archeologisch pakket bevindt. In dit pakket zijn echter geen archeologische sporen aangetroffen van bewoning of gebruik van het terrein uit de periode voor de 19^e eeuw.

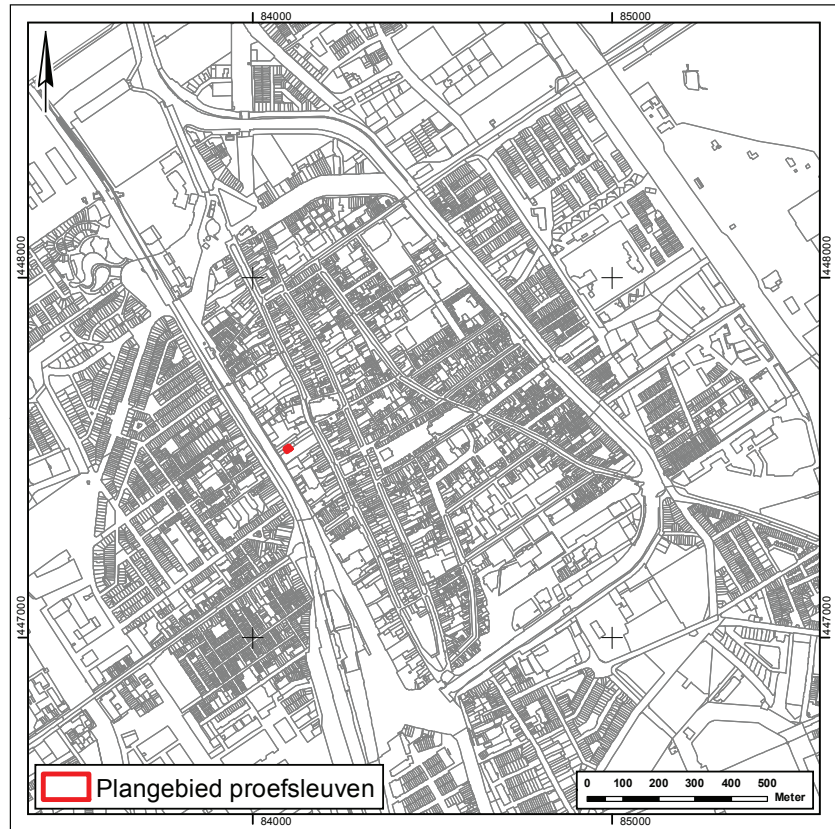
Het advies aan het bevoegd gezag is om het onderzochte deel van het plangebied vrij te geven voor alle bodemingrepen tot 0,20 m NAP (1,50 m –peil).

Inhoudsopgave

3	Samenvatting
7	1 Aanleiding
9	2 Werkwijze
11	3 Resultaten
	3.1 Bodemopbouw
	3.2 Sporen
	3.3 Vondsten
13	4 Conclusie
15	5 Beantwoording onderzoeksvragen
17	6 Waardering en selectieadvies
	6.1 Waardering
	6.2 Selectieadvies
19	Bibliografie
19	Overzicht van afbeeldingen en tabellen

1 Aanleiding

Afbeelding 1: ligging van het plangebied.



Het gebouwencomplex van het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD) aan de Phoenixstraat 32 in Delft gaat gerenoveerd, verbouwd en heringericht worden. Hiertoe zal de bebouwing aan de noordkant van het complex worden uitgebreid met een uitbouw van circa 160 m². De uitbouw wordt uitgegraven tot een diepte van circa 0,50 m NAP.

Voorafgaand aan de renovatie en verbouwing is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd naar de gevolgen van de verschillende geplande graafwerkzaamheden op het bodemarchief.¹ De locatie van de nieuwbouw heeft hierin een hoge verwachting gekregen voor resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd vanaf een diepte van 1,0 m NAP. Omdat de verwachte ontgraving voor de nieuwbouw dieper dan 1,0 m NAP gaat, is geadviseerd om een archeologisch proefsleuvenonderzoek uit te voeren om vast te stellen of daadwerkelijk archeologische resten aanwezig zijn en deze resten te waarderen.

¹ v. Horssen 2015

2 Werkwijze

Op 6 maart 2016 is door Archeologie Delft een proefsleuf gegraven ter plaatse van de toekomstige uitbouw op het noordelijke deel van de binnenplaats van het complex. Het veldwerk is uitgevoerd door twee archeologen van Archeologie Delft en een kraan met machinist van de aannemer van de verbouwing, Koninklijke Woudenberg.

Bij het onderzoek is één sleuf aangelegd dwars over het plangebied, met een oppervlak van 12 m². In de sleuf is één vlak aangelegd op circa 0,20 NAP en twee profielkolommen. Het vlak en de twee profielkolommen zijn digitaal ingemeten en gefotografeerd.



Afbeelding 2: Uitvoering van het veldwerk

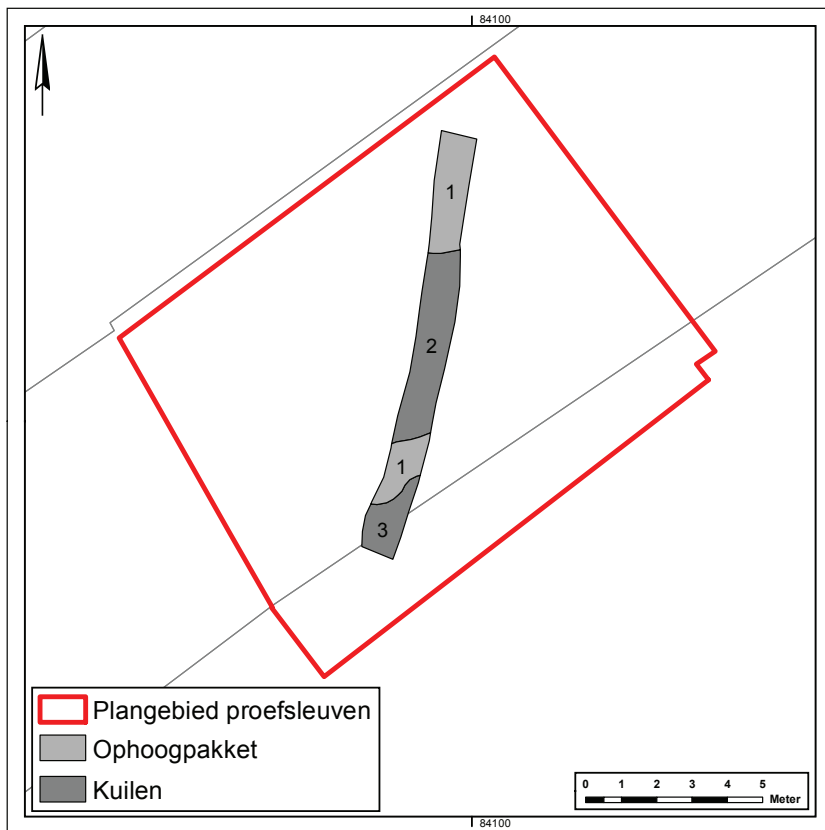
3 Resultaten

Afbeelding 3: profiel 1.



3.1 Bodemopbouw

Het maaiveld ligt in het plangebied op circa 1,60 m NAP. De bovenste meter van de bodemopbouw bestaat uit schoon zand met plaatselijk puinlagen ertussen. Vanaf 0,60 m NAP begint een pakket donkergrijs kleiig zand met wat fijn puin, mortel en houtskool (spoor 1). Dit pakket heeft een dikte van meer dan 40 cm en is vermoedelijk opgebracht als terreinophoging in de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd.



Afbeelding 4: Allessporenkaart van de proefsleuf.

3.2 Sporen

In het vlak bevonden zich twee grote kuilen met bruingrijs kleilig zand, met puin en houtresten (spoor 2 en 3).

3.3 Vondsten

Uit spoor 1 komen één scherf steengoed uit de 14^e eeuw en enkele scherven roodbakend aardewerk uit de late 16^e of 17^e eeuw.

Uit spoor 2 komen enkele scherven roodbakend aardewerk en een pijpenkop uit de 19^e eeuw. De scherven van een gresbuis en een industrieel vervaardigde wandtegel komen uit de 20^e eeuw.

4 Conclusie

In het plangebied is vanaf 0,60 m NAP een ophoogpakket uit de 17^e eeuw aanwezig. Dit pakket is echter grotendeels vergraven door twee grote kuilen uit de 19^e en vroege 20^e eeuw.

Bij het onderzoek zijn geen archeologische sporen van bewoning of gebruik van het terrein uit de periode voor de 19^e eeuw aangetroffen. Het onderzoek is uitgevoerd tot een diepte van 0,20 m NAP, zodat niet kan worden uitgesloten dat op een dieper niveau wel relevante archeologische sporen aanwezig zijn.

5 Beantwoording onderzoeksvragen

Zijn er archeologische resten aanwezig?

In het plangebied is een archeologische laag aanwezig, maar relevante archeologische sporen ontbreken.

Wat is de aard, datering, omvang en conserveringstoestand van de aangetroffen grondsporen en archeologische lagen?

De archeologische laag bestaat uit een ophoogpakket uit de late 16^e of 17^e eeuw. Dit pakket bevindt zich over het hele plangebied. Het middendeel is echter in de 19^e of 20^e eeuw grotendeels vergraven.

Wat is de diepteligging (NAP of t.o.v. maaiveld), de dikte en stratigrafische positie van de archeologische laag of lagen waarin archeologische indicatoren zijn aangetroffen?

De archeologische laag bevindt zich vanaf 0,60 m NAP.

Welke materiaalcategorieën zijn aanwezig, wat is de vondstdichtheid en hoe is de conserveringstoestand?

Uit het ophoogpakket en de kuil zijn enkele aardewerkscherven gekomen. De vondstdichtheid is daarmee vrij laag. De conservering van de aardewerkscherven daarentegen is uitstekend.

Wat is de geo(morfo)logische opbouw van het plangebied?

Bij het onderzoek is de natuurlijke ondergrond niet aangesneden.

Komt de archeologische verwachting overeen met de reeds bekende resultaten uit eerder veldonderzoek?

De bodemopbouw is vergelijkbaar met de verwachte bodemopbouw volgens het bureauonderzoek.¹

Zijn er delen van het plangebied verstoord? En zo ja, waar en in welke mate?

In het middendeel van het plangebied bevinden zich twee grote kuilen uit de 19^e of vroege 20^e eeuw, die oudere sporen kunnen hebben verstoord..

Is er sprake van een behoudenswaardige archeologische vindplaats?

De archeologische resten zijn, tot een diepte van 0,20 m NAP, niet behoudenswaardig.

Wat zal de aantasting zijn van de vindplaats(en) bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden?

Het plangebied zal worden uitgegraven tot 0,50 m NAP.

¹ Van Horssen 2015.

Welke verwachting geldt er op basis van de resultaten van dit onderzoek voor de rest van het plangebied?

De rest van het plangebied heeft een lage verwachting voor archeologische resten tot een diepte van 0,20 m NAP.

6 Waardering en selectieadvies

6.1 Waardering

De aangetroffen resten worden in dit hoofdstuk gewaardeerd. Deze waardering gebeurt volgens de waarderingssystematiek zoals is vastgelegd in de KNA versie 3.3. De waardering wordt bepaald aan de hand van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek. Deze waardering heeft plaatsgevonden aan de hand van drie waarden:

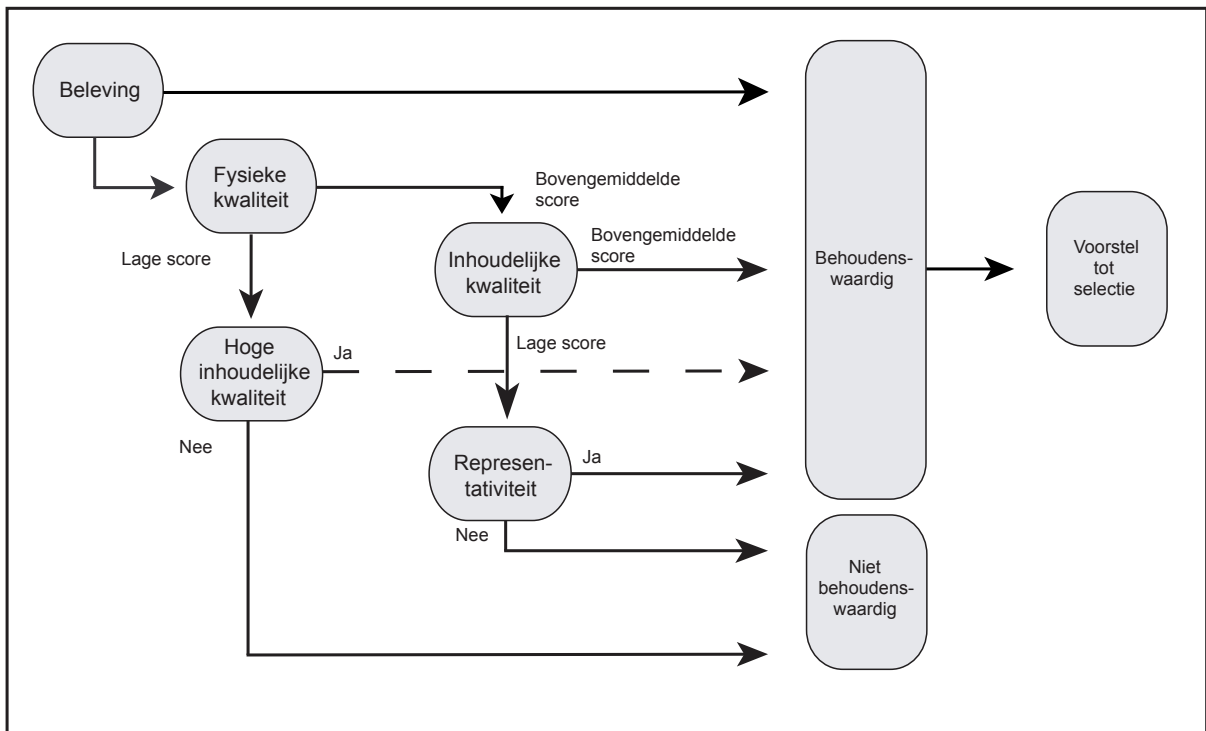
- De belevingswaarde, met de criteria schoonheid en herinneringswaarde.
- De fysieke kwaliteit, met de criteria 'gaafheid' en conservering.
- De inhoudelijke kwaliteit, met de criteria zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde en representativiteit.

Het proces van waarderen ziet er als volgt uit (afbeelding 4):

Het typeren van de belevingswaarde van vindplaatsen/monumenten heeft vooral betrekking op zichtbare monumenten. Indien sprake is van een zichtbaar monument en daarmee een zichtbare herinnering aan het verleden leidt dit in principe altijd tot een behoudenswaardige situatie. Echter het is noodzaak om ook de overige waarderingcriteria te scoren. De belevingswaarde van een monument is overigens niet te vatten in een score.

Op basis van z'n fysieke kwaliteit wordt een vindplaats als behoudenswaardig bestempeld als de criteria een bovengemiddelde score (5 of 6 punten) opleveren. De beoordeling van de fysieke kwaliteit is gekoppeld aan de archeoregio waarin de vindplaats zich bevindt. Bij een middelmatige of een lage score voor de fysieke kwaliteit (4 punten of minder) kan een vindplaats op basis

Afbeelding 5: Schematische weergave van het proces van het waarderen van archeologische vindplaatsen.



Waarden	Criteria	Parameter	Antwoord	Score
Beleving	Schoonheid	Zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement	Nee	n.v.t
	Herinneringswaarde	Verbondenheid met feitelijke historische gebeurtenissen	Nee	n.v.t
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	Aanwezigheid sporen	Laag	1
	Conservering	Conservering artefacten (metaal/overig)	Middel	2
		Conservering organisch materiaal	-	-
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	Het aantal vergelijkbare monumenten (complextypen) van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode, binnen dezelfde archeoregio, waarvan de aanwezigheid is vastgesteld	Laag	1
	Informatiewaarde	Opgroving/onderzoek van vergelijkbare monumenten binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/ partieel)	Laag	1
	Ensemblewaarde	Synchrone context (voorkomen van monumenten uit dezelfde periode binnen de microregio)	Laag	1
	Representativiteit	Kenmerkendheid voor een bepaald gebied en/of periode	Laag	1

van de inhoudelijke wetenschappelijke kwaliteit alsnog als behoudenswaardig worden gedefinieerd.

Bij een bovengemiddelde score (7 punten of meer) van de eerste drie inhoudelijke kwaliteitscriteria wordt een vindplaats als behoudenswaardig aangemerkt.

Indien sprake is van een lagere inhoudelijke waardering (minder dan 7 punten) dan wordt het laatste criterium, representativiteit van de vindplaats, nagegaan. Wanneer de representativiteit van toepassing is dan wordt een voorstel gedaan voor een als behoudenswaardig aan te merken steekproef per categorie.

Alle andere vindplaatsen worden als niet behoudenswaardig gedefinieerd.

In tabel 1 zijn de scores van de waarden en criteria voor de archeologische resten weergegeven.

De archeologische resten zijn op basis van de fysieke kwaliteit (3 punten) niet behoudenswaardig. Ook op basis van inhoudelijke wetenschappelijke kwaliteit scoort de vindplaats onvoldoende (4 punten).

6.2 Selectieadvies

Het advies aan het bevoegd gezag is om het nu onderzochte deel van het plangebied vrij te geven voor alle bodemingrepen tot 0,20 m NAP (1,50 m –peil).

Tabel 1: Scoretabel met de waardering voor de verwachte waarden uit de Nieuwe Tijd.

Gebruikte afkortingen

DAN Delftse Archeologische Notities

Literatuur

Horssen, J., van, 2015: Phoenixstraat 32 in Delft. Een archeologisch bureauonderzoek. *Delftse Archeologische Notitie* 80.

Horssen, J., van, 2016: *Programma van Eisen IVO-P Phoenixstraat 32* Hoogheemraadschap Delft. Archeologie Delft.

Lijst van afbeeldingen en tabellen

Afbeelding 1 (blz. 7)
Ligging van het plangebied.

Afbeelding 2 (blz. 9)
Uitvoering van het veldwerk.

Afbeelding 3 (blz. 11)
Profiel I.

Afbeelding 4 (blz. 12)
Allessporenkaart van de proefsleuf.

Afbeelding 5 (blz. 17)
Schematische weergave van het proces van het waarderen van archeologische vindplaatsen.

Tabel 1 (blz. 18)
Scoretabel met de waardstelling voor de verwachte waarden uit de Nieuwe Tijd.

